

Keskkonnaministeerium
Metsaosakond

Teie nr

Meie 02.03.2023 nr 3-6.14/2023/1520

Kommentaariid kehtivale jahiseadusele ja jahieeskirjale

Austatud härra Meelis Seedre

I. Jahindusnõukogud

Praegusel kujul on jahindusnõukogu olemasolu küsitav. Jahiseaduses on ammendav loetelu jahindusnõukogu pädevusest (JS §9 lg3), valdavas enamuses on jahindusnõukogu töötulemused küsitavad. Kui soovitakse jahindusnõukogu otsustuspädevust tõsta, nõuab see jahiseaduse väga mitmete põhimõtete muutmist.

1.Suurkiskjate osas pole praktiliselt ükski jahindusnõukogu ettepanek Keskkonnaametile sobinud. Nii jahi korralduse kui küttimismahu osas lähtub Keskkonnaamet tõenäoliselt vaid KAUR-i ettepanekutest. Kuna enne suurkiskjate küttimismahtude kehtestamist lepitakse kokku sõraliste küttimismaht jahiaastas, siis tekib olukord, kus suurkiskjate mõju sõraliste populatsioonide ohjamisel on teadmata. Vaid süstemaatiliste suurkiskjakahjude olemasolul karjakaasvatusele ja mesindusele võib loota nende küttimise limiteeritud võimalust nn. „olümpiasüsteemis“.

2.Praegune praktika sõraliste küttimismahu ja –struktuuri kokkuleppimiseks jahindusnõukogus on küsitava väärtusega. JS §22 lg3 alusel tuleks lähtuda kokkuleppe sõlmimisel nii jahimeeste ettepanekust kui ka seirearuandest. Tegelikult jahindusorganisatsioone mitteesindavad jahindusnõukogu liikmed võtavad seirearuande soovitusi kui ainuvõimalikkude miinimumkokkulepet. Lõpuks kompromissina kokkulepitud küttimismahte mitmed jahipiirkonna kasutajad täita ei suuda. Viimase kolme aasta (2019-2021) keskmisena jäi jahindusnõukogu kokkuleppe täitmata põdra küttimismahu osas igal aastal 75 jahipiirkonnal (23% jahipiirkondadest), metskitse osas keskmiselt 133 jahipiirkonnal (41% jahipiirkondadest). On tekkinud olukord, kus kokkulepet ei saavutatagi, näiteks Põlvamaal pole metskitse küttimiskokkulepet saavutatud viimase kolme jahiaasta jooksul. Jahindusnõukogu töökorra muutmisega ei saa aga jahipidamist jahiulukile jahieeskirjas lubatud jahiajal keelata, kui kokkulepet pole saavutatud. Samas ei sõltu kokkuleppest või selle täitmisest maaomanikule osalise kahju hüvitamise nõue. Kas me majandame ulukipopulatsioone teadmis- või hoopis kahjustuspõhiselt?

3.Niikaua, kui jahindusnõukogus kehtib konsensuslik otsustuskord (v.a ühe erisusega), on vähetõenäoline, et küttimismahtude mittetäitmise korral tehakse Keskkonnaametile ettepanek jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks nendes jahipiirkondades, kes kokkulepet pole täita suutnud (kõiki jahipiirkondi esindatakse ju jahindusnõukogus).

4. Tõenäoliselt esitab vastava ettepaneku jahindusnõukogule maaomanik. Jahipiirkonna piiride muutmise muud juhud on sätestatud JS §12.

5. Seisukoha andmine Keskkonnaametile kasutusõiguse loa pikendamise kohta.

Jahindusnõukogus seisukoha kujundamise protseduur on jahiseaduses sisustamata, sõlmitud kokkulepe erinevate huvigruppide vahel 18.06.2021.a on hea initsiatiiv, kuid ei lahenda juriidilist probleemi: JS §18 lg2 p2 sisaldab välistavat tingimust, mille on langetanud õiguslikku staatust mitteomav inimeste grupp (jahindusnõukogu).

II. Koprajahi korraldus

Jahieeskirja §4 lg 11 sätestab koprajahi jahipidamisvõimalused. Nulltolerantsi kohaldamisel kobraeste esinemise kohta kuivendussüsteemides ei vaja kaalutlusotsust. Keskkonnaameti halduskoormuse vähendamiseks on asjakohane muuta jahieeskirja sellisel, kus kuivendussüsteemides elunevate kobraeste väljapüügi üle otsustavad vaid maaomanikud ja/või jahipiirkonna kasutusõiguse loa omanik.

Rajatud kuivendussüsteemid peavad tagama maaviljeluseks sobiva mulla veerežiimi.

Maaparandusseaduse kohaselt on maaparandussüsteemis keelatud takistada veevoolu ja paisutada vett, samuti ei tohi maaparandussüsteemis olla looduslikku voolutakistust, sealhulgas koprapaisu (Maaparandusseadus §47 lg1 ja lg2).

Kobraeste jooksuaeg on veebruaris-märtsis, pojad sünnivad juunis. Kevadel lahkuvad koprapesast kaheaastased koprad uute elupaikade otsingule, moodustades uusi paare. Kõige intensiivsem kuivendussüsteemide hõivamine kobrast poolt toimub mais-juunis, kus praeguse jahieeskirja järgi on koprajaht keelatud. Uusi elupaiku hõlvavad valdavas enamuses noored koprad, kes antud aastal veel ei sigi, nende väljapüük vastasustatud kuivenduskraavidest on kõige tõhusam, ka eetilise, meede kobraeste leviku piiramisel kuivendussüsteemides. Kohese reageerimise võimalus uute kopratammide lammutamiseks ja kobraeste väljapüügiks kuivendussüsteemides tagab maaomanike huvide kaitset. Kuivendussüsteemide rekonstrueerimine toimub muuhulgas suveperioodil, kus teostatud tööde järgselt on samuti hädavajalik kobraeste kohene väljapüük, kui neid antud kuivendussüsteemis esineb, tagamaks kuivendussüsteemi nõuetekohane toimimine. Hilinenud reageerimise tulemusel tekkinud probleemide (kraavinõlvade erosioon või uhtumine, mulletel augud ja läbivajumised, setted tammide ees jmt) lahendamine osutub võrreldes kohese väljapüügiga üsnagi kulukaks.

Ettepanek muuta jahieeskirja §4 lõige 11 punkt 4 ja sõnastada see järgmiselt:

„jahti aasta ringi kuivendussüsteemides ja tehiskel eesvooludel kopra tekitatavate kahjustuste ennetamiseks.“

III. Jahipidamine avaliku veekogu osas, mis jääb väljapoole jahipiirkonda

Probleem on Võrtsjärvega piirnevates jahipiirkondades, kus osadel jahipiirkondadel kulgeb jahipiirkonna piir mööda Võrtsjärve kallast (nt Vambola, Tarvastu), osadel akvatooriumi osas 200 m rannajoonest (nt Leie), osadel akvatooriumi osas 250 m rannajoonest (nt Rannu). Et jahipidamisvõimalusi avardada, võiks mereakvatooriumi, Peipsi ja Võrtsjärve veealal lubada veelinnujahti kõigile EV jahitunnistust omavatele isikutele (loa taotlus analoogne harrastuskalapüügi lubadega).

Pole ka piisavalt põhjendatud, mis alustel võimaldatakse vaid osadele jahipiirkondadele jahipidamist hallhülgele. Miks ei saa hülgejahti pidada jahipiirkonnad, kelle piir ei puutu kokku merega? Reeglina on jahipiirkonna piirikirjeldused kinnitatud selliselt, et jahipiirkonna hulka arvatakse vaid mereakvatooriumi osa kuni 200 meetrit rannajoonest. Kas alates 200 m rannajoonest edasi (väljaspool jahipiirkonda) ei peaks kõiki jahipiirkonna kasutajaid võrdselt kohtlema? Kuigi hallhülge arvukus kasvab, on olematu küttimismaht (1% keskmisest loendusest) jäänud täitmata.

IV. Uute jahipidamisvõimaluste puudumine

Eestis on 330 jahipiirkonda, millest Keskkonnaamet on kasutusse andnud 328. Kui mõni uus jahiühendus/jahimeeste sõpruskond soovib saada jahipiirkonna kasutusõigust, on praeguse jahiseaduse raames võimalik alatada taotlus jahipiirkonna kasutusõiguse loa kehtetuks tunnistamiseks JS §20 lg2 p2 alusel. Tegelikult pole seda kümne aasta jooksul kordagi edukalt taotletud ja nõutavate tingimuste saavutamine on üsna ebatõenäoline. Täiendavat jahipidamisvõimalust (jahilubade ostmist) saab omandada sisuliselt vaid RMK hallatavate 3 jahipiirkonna jahilubade enampakkumisel. Pakkumuste kõrge hind viitab avalikult pakutavate suurulukite jahilubade avaliku turu ebapiisavusele. Praegune jahiseaduse kontseptsioon ei võimalda probleemi lahendust.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalev Männiste
jahindustalituse juhataja